

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ck. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SLOVENEC

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Bollettino No 978 Intensa attività esplorativa in Tunisia

La base navale di La Valletta bombardata - 5 »Curtiss« ed 1 altro apparecchio abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

In Tripolitania nessuna azione di rilievo; la caccia germanica abbattuta in combattimento 5 »Curtiss«.

Intensa attività esplorativa da ambo le parti in Tunisia, dove mezzi corazzati nemici venivano respinti dal tiro dell'artiglieria.

La base navale di La Valletta (Malta) è stata bombardata da una nostra formazione aerea.

Apparecchi britannici hanno sorvolato Roccella Marina, Siderno e Gioiosa (Reggio Calabria) lanciando alcuni spezzoni e mitragliando due treni: un morto e tredici feriti. Tutti colpiti da pallottole esplosive.

Sono stati pure mitragliati un treno tra Cassibile e Avola (Siracusa) e la stazione di Brolo (Messina); vengono segnalati un morto ed alcuni feriti.

Sulla rotabile Vittoria-Ragusa altro apparecchio sparava raffiche di mitragliatrice, ma centrato dal tiro contraereo, precipitava in fiamme.

Dalle varie missioni belliche due nostri velivoli non sono rientrati.

Il piroscafo nemico di medio tonnellaggio, citato ieri nel bollettino come colpito da un aerosilurante, capo equipaggio tenente pilota Battista Mura, risulta affondato.

Vojno poročilo št. 978

Živahno ogledniško delovanje v Tunisu

Pomorsko oporišče v La Valetti bombardirano - 5 »Curtissov« ter 1 drugo letalo sestreljeno

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja.

V Tripolisu ni bilo nič posebnega; nemški lovci so v boju sestrelili 5 »Curtissov«.

Močno obojestransko ogledniško delovanje v Tunisu, kjer so bila sovražna oklepna sredstva odbita s topniškimi ognjem.

Naša letalska skupina je bombardirala pomorsko oporišče v La Valetti (Malta).

Angleška letala so priletela nad kraje Roccella, Marina, Siderno in Gioiosa (Reggio Calabria), kjer so spustila nekaj bomb ter obstreljevala dva vlaka: eden mrtvih in 30 ranjenih. Vsi so bili ranjeni z eksplozivnimi krogli.

S strojnimi letali je bil obstreljevan tudi vlak med Cassibile in Avola (Siracusa) ter postaja Brolo (Messina); ena oseba je bila mrtva, nekaj pa ranjenih.

Neko drugo letalo, ki je tudi streljalo s strojnico na progo Vittoria-Ragusa, je bilo zadeto od protiletalske obrambe ter je v plamenih treščilo na tla.

Iz raznih vojnih poletov se nista vrnila dve naši letali.

Sovražni, srednjeveliki parnik, o katerem poročajo večerjajo poročilo, da ga je iz torpednega letala dal vodja posadke poročnik pilot Battista Mura, je bil potopljen.

Dramatičen Curtinov apel

Saigon, 28. jan. Avstralski ministrski predsednik Curtin je govoril, da Avstralija potrebuje večje letalske in pomorske sile v južnozahodnem Tihem morju. Nato je nadaljeval: »To morje je preveč važno, da bi ga zanemarjali. Čas hiti in se zdaj bori skupno z Japonci proti združenim narodom. Priporočam azijskemu bojišču drugovrsten značaj, bi pomenilo omogočiti Japoncem dobro izrabo časa, ki ji je potreben za izkoriščanje pridobljenih virov in za pripravo na bitko, ki bi bila zelo draga za združene narode. Za združeno narode je življenjske važnosti, ohraniti si Avstralijo. Zavezniška zamuda na Tihem morju bi omogočila konsolidacijo neusmiljenemu sovražniku. Niti predsednik Združenih držav niti angleški ministrski predsednik nista nikdar odločila, kako dolgo bo trajala vojna proti Hitlerju, toda kakor koli dolga bo, bo vendar dovolj dolga, da bo Japonska medtem ustvarila nepremagljivo silo. Ko to govorim — je nadaljeval Curtin — »sovražnik z vso svojo silo napada otoke, ki pripadajo avstralski celini. Če te izgubimo, se bomo znašli v borbi na naši zemlji proti sovražniku, ki ima boljše strateške točke na morju.«

Pogoj za končno zmago

Madrid, 28. jan. AS: »ABC« piše o vzhodnem bojišču in pravi, da je to bojišče skupno vseh zahodnih civiliziranih Evrope ter nadaljuje: »Vojna mora biti totalna, vse ali nič, blaginja ali beda, gospodarjenje ali sužnost. Ne zadošča samo zavojevanje mesta, marveč je treba uničiti sovjetsko armado, ki mora izginiti. To je conditio sine qua non za končno zmago.«

BERITE IN ŠIRITE »SLOVENCA«!

Nov uspeh nemških podmornic

Potopljenih je bilo 16 ladij s 103.000 tonami — Junaški odpor branilcev Stalingrada nezlomljen Kot med Manjičem in Donom očiščen — Pri ofenzivi ob Ilmenskem jezeru Sovjeti zgubili 515 tankov

Hitlerjev glavni stan, 28. jan. AS. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole posebno vojno poročilo:

Nemške podmornice so v Sredozemskem in Severnem morju potopile šest ladij s skupno 28.000 tonami, ki so z blagom plule v močno zaščiteneh mornarških ladijskih spremnih ladjah.

Vrh tega so med Grenlandijo in Ekvatorjem navzile besnim viharjem uničile deset ladij s skupno 75.000 tonami. S tem je nasprotnik izgubil še 16 ladij s skupno 103.000 tonami.

Hitlerjev glavni stan, 28. jan. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na zariših obrambne bitke na vzhodu se zastopniki naše armade v za borbo najtežjih vremenskih razmerah in pogojih neomajno vsem sovražnim napadom.

V Stalingradu je herojski odpor branilcev nezlomljen, Sovjetski napadi iz zapadne strani so se zrušili z najhujšimi izgubami za sovražnika.

Tudi močni sovjetski napadi, ki so jih podpirali vojni letalci in oklepne sile v zapadnem Kavkazu so se izjalovili.

V stoji jugovzhodno od Manjiča so oklepne sile zavrnile močne sovražnikove napade, pri čemer se je posrečilo neki strelski diviziji očistiti kot med Manjičem in Donom zadnjih sovražnih ostankov.

Težki boji zapadno od Voroneža trajajo z nezmanjšano silo dalje. Po zavrnitvi vseh poskusov za obkolitev so se naše čete točno po povelju umaknile na novo skrajšano fronto. Močni oddelki letalstva so tukaj uspešno posegali v boje na kopnem ter prizadeli sovražnika hude izgube v ljudeh in gradivu.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča samo krajevno bojno delovanje.

Južno od Ilmenskega jezera so ostali od 25. novembra dalje z veliko premočjo upravljeni sovražni napadi brez uspeha. Oddelki kopne vojske pod vodstvom armadnega generala Buscha so tukaj v najtežjih pogojih za borbo ter v ostrem mrazu in snežnih metežih obdržali vse svoje položaje. V zadnjih dnevih je bila v tej bitki obkoljena večja sovražnikova skupina. Od 26. novembra je bilo na tem odseku uničenih 515 oklepnih voz, privedenih mnogo ujetnikov ter ogromno plena, predvsem težkega in lahkega pehotnega orožja in tudi drugega vojnega gradiva. Sovražnikove krvave izgube so bile izredno visoke.

V bitki ob Ladoškem jezeru je sovražnik obnovil svoje napade z motoriziranimi in pehotnimi silami na široki fronti, vendar je bil povsod krvavo zavrnjen in je zgubil pri tem 19 oklepnih vozil.

V Severni Afriki obojestransko živahno delovanje izvidniških oddelkov. Pristanišče v Alžiru je bilo ponovno hudo bombardirano.

Ena trgovska ladja in skladišče vojnih zalog sta začeli goreti. Nemški lovci so razkropili v tuniško-libijskem obmejnem področju sovražne motorizirane oddelke in sestrelili brez lastnih izgub pet sovražnih letal.

Pri poskusih, da bi angleška letala podnevi napadla področje ob Nemškem zalivu, so se po zaslugi protiletalske in lovske obrambe končali z velikimi izgubami za sovražnika. Osem štirimotornih bombnikov in še neko drugo sovražno letalo so sestrelili lovci in protiletalski topničarji z morja.

Pri nočnih napadih na zapadno nemško ozemlje je imelo civilno prebivalstvo izgube. Na javnih poslopjih, kulturnih zgradbah in bolnišnicah, kakor tudi v stanovanjskih predelih je nastala znatna škoda. Pri teh napadih je bilo sestreljenih šest bombnikov.

Berlin, 28. jan. AS: O včeršnjem dnevnem napadu težkih ameriških bombnikov na nemško ozemlje, so se izvedle naslednje podrobnosti: Nemški lovci so takoj prestregli sovražna letala ter prisilili letalce, ki so leteli v veliki višini, da so zmetali večino svojih bomb v vodo. Tudi protiletalska obramba je streljala na sovražna letala. Sestreljenih je bilo osem ameriških bombnikov. Verjetno se zaradi težkih poškodb še druga letala niso mogla vrniti v svoja oporišča. Nekaj bomb je padlo na stanovanjske četrti in povzročilo nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom. Škoda na hišah ni pomembna. Istčasno je skušala druga skupina bombnikov zmešati nemško protiletalsko obrambo z napadom na druge kraje. Ta manever se je popolnoma ponesrečil.

Berlin, 28. jan. AS: Dne 27. januarja zvečer je izvedlo nekaj angleških bombnikov teroristični napad na dansko prestolnico (Kopenhagen). Bombe so padle v notranjost mesta in so povzročile žrtev med civilnim prebivalstvom. Nekaj napadajočih letal je sestrelila protiletalska obramba.

Dr. Goebbels o totalni vojni

Berlin, 28. januarja. AS. Vojna se bliža morda hitreje, kakor pa bi morda mislili, svoji dramatični točki — piše nemški propagandni minister dr. Goebbels v uvodniku, ki je izšel v tedniku »Das Reich«. Orjaški boj za naš obstanek je stopil v obdobje, ko ni več dovoljeno zapirati oči pred stvarnostjo dejstev. Vsi smo si edini v tem, da moramo storiti več, mnogo več, kakor pa smo storili doslej, da dosežemo čimprej in na najboljši način cilj, ki si ga tako zelo želimo od zmagovalnega mira. Težave, ki so se pokazale med to vojno bodisi na bojišču samem ali pa doma, so ustvarile potrebo po trdih odločitvah, ki so že znane, in po tistih, ki bodo v bodoče še prišle. Nove žrtve, ki jih moramo in jih bomo morali dati v tej vojni za ohranitev naše narodne skupnosti, so za ves narod nujna potreba. Več sile je v nas — nadaljuje v svojem članku dr. Goebbels — kakor pa si morda sami mislimo, vsekakor pa mnogo več, kakor pa smo je doslej pokazali za dosego tega najvišjega našega cilja.

Od danes naprej — kakor je bilo sporočeno — je vsak nemški državljan moškega ali ženskega spola (moški od 16 do 65, ženske pa od 17 do 45. leta starosti) po zakonu dolžan delati za vojne namene ter s tem pomagati k zmagi. Ta zakon odgovarja drugje moralni dolžnosti. Čim večja so bremena, ki jih nalaga vojna, tem pravičnejše je, da se ta bremena pravilno porazdeli med posamezne državljane, pa čeprav se posameznikom morda zdi še tako neznanost. Kakšen pomen in kakšno vrednost — vzklika člankar — naj bi imela izguba svobode vsega nemškega naroda! Ne moremo prikrivati dejstva — nadaljuje člankar — da bodo sedanj in bodoči ukrepi globoko posegli v življenje vsakega posameznika in družine. Vse to je zelo neprijetno, a neizogibno. Civilno prebivalstvo mora biti v totalni vojni, kakršna je sedanja, postavljeno na isto stopnjo kakor vojak na bojišču. Vsi, ki jim je danes koristno delo v Nemčiji, so tuje, morajo prijeti zanj ter zavzeti mesto, kamor so poklicani, da tako podpirajo vojsko na bojišču. Treba je imeti pred očmi, da številni nemški državljani niso za sedanj totalno vojno storili drugega, kakor da so o njej govorili, ne da bi za to nosili neizogibne posledice.

Mi danes stanujemo — piše dr. Goebbels — še v dobro zakurjenih sobah, imamo streho nad glavo, se zvečer vlečemo v mehko posteljo in se lahko dobro pokrijemo, imamo še dovolj hrane in pijače in nam niti ne manjka razvedrila ob radiu, v gledališčih, v kinematografih in ob dobrih knjigah. Dostikrat ljudje bero vojna poročila, ne da bi pri tem kolikšak pomislili, kaj pomenijo posamezne besede v teh poročilih in ne da bi jih kaj ganilo pri srcu tisto, kar se dogaja na bojiščih, kjer bojni meteži. V kakšni zvezi je vse to s totalno vojno? Kdo more navesti kak odstavek iz vse svetovne zgodovine, kjer bi bilo napisano, da je nov veliki imperij nastal po lahkib zmagah, pri katerih je sodeloval samo del naroda? S tem je treba računati — končuje nemški propagandni minister svoja izvajanja — in le tedaj, če bomo to

upoštevali, bo kriza dobila značaj navadnih poskusov, za katerimi se bo lahko pokazalo jasno obzorje, obzorje, ki ne bo vzbujalo nobene zaskrbljenosti več. Samo en greh je, da dejal nek modrijan, namreč podlost. Ne delajmo tega greha in bodimo pogumni!

Razočaranje nad sestankom Roosevelt - Churchill

Stockholm, 28. januarja. AS. Splošni vtis, ki prevladuje v londonskih političnih krogih o slovitnem sestanku v Casablanci, je tak, da Roosevelt in Churchill nista dosegla svojega cilja. Najprej močno zmanjšuje pomembnost sestanka dejstvo, da ni bilo tam Stalina, za katerega je uradna objava povedala, da je izostal zaradi vojnih dogodkov na vzhodnem bojišču. List »Daily Mirror« prinaša sliko Churchilla in Roosevelta, ki se mučita, da bi sestavila pozdravno brzojavko Stalinu, ta pa stoji v kotu in ju gleda s porogljivim nasmeškom. Zraven je zapisano: Očitno je Stalinu mnogo več do nastopov na vzhodnem bojišču, kakor pa do te konference.

Drži, da ni bilo na posvetu prav nobenega zastopnika sovjetske vlade. Tudi slovesno zagotovilo uradne objave, da bodo zavezniški odločili stvari, kar je v njihovih močeh, da bi olajšali Sovjetski Rusiji njene naloge, je mnogo politične ljudi pustilo v dvomih, ne da bi pri tem omenjali sovjetke, ki so vajeni teh in takšnih praznih obljub. Konferenca, trdi list »Daily Herald« z vsemi levičarskimi listi, je zgrešila svoj cilj in sicer: 1. zato, ker se zdi, da ni bil dosežen sporazum glede poenotenja zavezniških vojnih ciljev; 2. zato, ker se ni bilo mogoče sestaviti tolikanj pričakovane skupne zavezniškega vojnega sveta, katerega sestava je bila zaradi odsotnosti sovjetrov nemogoča in bo ostala nemogoča vse do tedaj, dokler ne bo odstranjeno tiho tekmovanje med Londonom, Washingtonom in Moskvo; 3. zato, ker se je razblinilo upanje, da bi poravnali De Gaulleja in Girauda, ki sta bila izredno povabljena na to konferenco.

Posebni dopisniki angleških in ameriških listov v Casablanci vedo povedati o tej reči zanimive podrobnosti. Tako naj bi bilo silno očarljivo videti de Gaulleja, kako je nejevoljno prožil roko svojemu tekmeču Giraudu pred očetovskimi očmi Roosevelta. Drži, da je de Gaulle med razpravo zavrnil več predlogov, med njimi predlog, da se sestavi neke vrste trojica za vodstvo Severne Afrike. Poleg de Gaulleja in Girauda naj bi bil v tej trojici tudi zastopnik francoskih monarhistov. V debati je prišlo med obema nasprotnikoma do viharnih nastopov.

Skoraj ves angleški tisk pove, da popolni sporazum med de Gaulleom in generalom Giraudom ni bil dosežen. Sem pa tja omenja kak

list, da so bili to le uvodni razgovori. Uradna objava se je izognila sleherni omembi to francoske zaveščine. Danes prevladuje mnenje, da so to konference, ki bi morala sicer biti kje drugje, na primer v Londonu ali Washingtonu, prirediti v Casablanci le zato, da bi poudarili potrebnost in pomen združitve vseh svobodoljubnih Francozov. Toda očitno je, da je ta nakana zgrešila svoj cilj.

List »Times« je razočaran nad uspehi konference v Casablanci in se vprašuje, kakšni so napadali načrti zaveznikov za letošnje leto in če ti načrti sploh so. List pravi, da še vedno drži nevarnost osnih področij, ki utegnejo onemogočiti sleherni pobor.

Popis sestanka je bogat na raznih dogodkih. Da so nad stanovanjem predsednika Roosevelta stalno križarile močne patrole ameriških letalnih trdnjav, človeka ne sme presenečati, ker je bilo treba takoj preprečiti morebitni napad osnih letal. Zavezniške vlade so se tako bale, da bi novica o tej konferenci prispela v Evropo, preden bi bila zaključena, da so odredile najstrožjo cenzuro za vse časopisne brzojavke prav do sredi. Čeprav se je že predvečernim govorilo v Londonu čisto odkrito o konferenci v Casablanci in o navzočnosti Churchilla in Roosevelta, vendar so dobili dopisniki švedskih in nevtralnih listov strogo prepoved, da ne smejo svojim listom poslati novice o Casablanci pred včerajšnjim jutrom.

V razgovorih, ki jih je imel z merodajnimi angleškimi političnimi razlagalci, je dopisnik švedskega lista »Aftonbladet« ugotovil, da je uspeh konference povzročil v angleškem javnem mnenju precejšnje razočaranje, ker je ostala kopica nujnih in važnih vprašanj nerešenih. Potem je novica o tem, da je bil na konferenci navzoč tudi lord Mountbatten, dala britanskemu tisku misliti, da pripravljajo zavezniški napade na evropsko trdnjavo v slogu, kakor je bil tisti pri Dieppeu. Številni kandidati na prevzem vrhovnega poveljstva zavezniških sil v Severni Afriki se od dne do dne množijo. Imenom Marshall, Alexander, Eisenhower se je pridružilo tudi ime generala Wawella.

Vojaška moč narodne Kitajske

Tokio, 28. jan. AS: »Wee« Gazette objavila nekaj poročil o oboroženi sili vlade v Nankingu. Po teh poročilih je narodna kitajska vlada v kratkem času organizirala moderno armado ter mornarico, ki ima nad 16 bojnih ladij, 36 topničark in 6 linijskih ladij. Kopenska vojska ima 42 divizij, 4 neodvisne brigade in 15 neodvisnih armadnih korpusov. Poleg tega je v severni Kitajski še 20 moderno oboroženih armadnih zborov. Te čete podpirajo Japonci pri čiščenju tolp, ki motijo javni red. To številno po pomnožili še od Gangkajske odpadli generali in vojniki, ki imajo 20 divizij, 6 neodvisnih brigad in 3 neodvisne armade z nad 600.000 vojakov.

Sestanek japonskih vojaških pribočnikov v Rimu

Rim, 28. jan. AS: Japonski vojaški pribočniki iz Evrope so se ob priliki svojega sestanka v Rimu danes zjutraj ob 10 vpisali v dvorano knjigo v palači Kvirinale, nato pa so položili vence na grob Neznane vojaka.

Nemška sodba o Casablanci

Berlin, 28. jan. AS: »Diplomatsko-politična korespondenca« pripominja naslednje k sestanku med Rooseveltom in Churchillom v Casablanci: Reuter sam je moral zaznamovati razočaranje londonskih političnih krogov nad skoraj negativnim izidom pogovorov med obema državnikoma. Na tem sestanku niso bila rešena resnično važna vprašanja po željah in pričakovanjih ameriškega ter angleškega ljudstva. Tudi odsotnost Stalina ali vsaj njegovega zastopnika je v svetovni javnosti utrdila sicer že staro misel na popolno nezanimanje, s katerim kremelski voditelji sledijo bolj ali manj programatičnim in teatralnim manifestacijam njihovih »zaveznikov«. Ravno v tej zvezi pripominja list, kako sta si Churchill in De Gaulle kot dva stara prijatelja stiskala roke pred fotografom. Francozi

se stavijo v isto vrsto z Maročani in se zavzemajo, da bi izpolnili želje svojih angleško-ameriških gospodarjev, želje, ki ravno v tem trenutku postajajo odločilne. Nezadovoljstvo je še očitnejše, če se upoštevajo sodbe angleškega tiska in njegova številna vprašanja. Organ nemškega zunanega ministrstva navaja nekaj kritičnih angleškega tiska v zvezi z neuspehom na konferenci ter zaključuje: Navzile temu je Roosevelt govoril o bodoči brezpogojni kapitulaciji trojne zveze kakor da bi bil ravno on pooblaščen objaviti ta sporazum od samih voditeljev držav trojne zveze, pozabljajoč, da v resnici niti te, niti druge Rooseveltove prijaznosti ne morejo vplivati na potek dogodkov in ovirati dela za zmago trojne zveze.

Ne omalovažujmo vnetij, zlasti ušesnih ne!

Opozorila zdravnika-strokovnjaka ob prezgodnji smrti slikarja Vavpotiča

Smrt umetnika kot je bil pokojni Vavpotič, nam daje priložnost razmišljati, ali je bila njegova smrt res nujna, neizogibna. Njegove bolezni ne poznamo natančneje, ker ga nisem poznal kot bolnika in sem zvedel o tragičnem izidu njegovega obolenja šele iz časopisov, tako kot mnogostevilni, ki so me tozadevno po njegovi smrti izpraševali. Govorilo se je in pisalo, da je podlegel vnetju možganske mrene kot posledice svoje ušesne bolezni. Ali je to res ali ne, ne vem, toda ta prilika naj bo povod za sledeče razmišljanje, ki si ga naj posebej oni, ki zbole ali bolelo so na gnojnem vnetju srednjega ušesa, zapomnijo in ga upoštevajo. O tem sem že večkrat pisal, pa so bolniki brezbržni toliko časa, dokler jih ne začne kaj boleti ali dokler ne nastopi nenadoma katastrofa, ko ni več pomoči. Zato je opozorjanje na velike nevarnosti, ki pretijo tako bolnim, ponovno potrebno in smatram kot šef ušesnega oddelka za svojo dolžnost, vedno znova in znova opominjati tozadevno oboje. Piše se o vseh mogočih boleznih. Bral sem ravno kar v časopisu o vranjenem prisadu, kot da bi bila ta bolezen bogve kako pogosta, ne berem pa skoraj nikoli o boleznih, ki tako močno posegajo v zdravstvo ljudstva, kot so n. pr. ušesne in nekatere druge bolezni, o katerih bi bilo že davno nujno govoriti.

Pri gnojnih vnetjih srednjega ušesa razlikujemo, ako navedem le glavna nevarna obolenja, dve vrsti, in sicer tako imenovano akutno in kronično. Akutna vnetja se začnejo večinoma z velikimi bolečinami, dokler ne prederje gnoj ušesno ureno. Tako boleče začetno vnetje privede bolnika večinoma prav hitro k zdravniku, ki prebode mreno, če narava sama ni že bojni prejeda. Komaj pa so te glavne bolečine pojenale, pa ima bolnik še svoje muhe in dostikrat ne verjame, če po tri, štiri ali pettedenskem gnojenju, ki ne poneha, zdravnik predlaga operacijo, posebno takrat, kadar je kost za uhljem, ki večinoma oboli obenem s srednjim ušesom, na pritisk s prstom boleča. Ker pa kost sama na sebi ne boli, smatra bolnik že za zadosten vzrok — operacijo odkloniti. Že marsikak bolnik je to odklonitev plačal s smrtjo. Večinoma začnejo iztok in drugi bolezenski znaki proti kon-

cu tretjega ali četrtega tedna pojenjavati, kar je znak, da ima obolenje tendenco samo se pozdraviti. V nasprotnem primeru pa je operacija neizogibna. Pa tudi če iztok sam na sebi pojenjuje ali sploh pojenja, nekateri bolniki še niso izven nevarnosti, če se posluš kmalu ne izboljša ali če obstoji glavobol ali kak drug bolezenski znak še nadalje. V takem primeru gre za posebno vrsto nevarnega vnetja, ki mora še po preteku mnogo tednov izbruhniti z vso vohemenco na dan; zato mora biti tak bolnik stalno pod nadzorstvom. To vnetje povzroča tako imenovani streptokokus ali pneumokokus mucosus, nevarna bakterija, ki ji je treba priti z operacijo do živega.

Kronična gnojenja iz srednjega ušesa imajo slabo dišeč iztok, in če gnojenje po daljšem ali krajšem konservativnem zdravljenju ne poneha, tedaj je to znak, da kje v globini razpada tkivo ali slušne koščice ali kost, najraje takrat, kadar gre za tako imenovani ušesni holesteatom, ki kakor rak čimdalje bolj raste in se razvija in uničuje zdravo kost, dokler ne doseže kak važen del ušesne okolice, bodisi možganske mrene, največje, v glavo in iz nje vodeče žile ali notranji del ušesa: labirint, ali kak važni živec. Zato je pri teh boleznih zdravljenje nujno potrebno, takisto tudi operacija, posebno tedaj, kadar bolezen preide na imenovane dele. Preden vse te komplikacije nastanejo, so operacije nenevarne, saj nam nobeden tako operiran ne umre; pa tudi ob komplikacijah imamo lepe uspehe. Tako n. pr. smo imeli nedavno med petimi operiranimi vnetji možganskih mren tri (3) ozdravljene primere, kar je uspeh, s katerim se moremo ponahati pred komur koli. Toda kolikor prej posežemo operativno vmes, tem gotoveje smamo pričakovati uspeha. Vselej, ko imamo kak smrten primer, je krivda zato na strani bolnika. Tak umrlj je podlegel svoji zanikarnosti, ne pa operaciji, kar tolikokrat beremo v časopisih.

Naj še navedem, da je ušesno zdravljenje včasih dolgotrajnejše in da ni možno bolnike ozdraviti po dveh, treh ordinacijah, kakor slišimo

Dramatsko delovanje GILL-a

Tiskovni urad fašistične zveze sporoča: Zvezno poveljstvo GILL-a je izpolnilo program svojega vsestranskega delovanja ter daje vsak leden v operi zabavne predstave za organizirano mladino, ki se predstav udeležuje vedno v velikem številu ter z največjim zanimanjem. Zadnjič je bila predstava komedije »Angel z avtom«, ki so ga predvajali zelo mladi igralci ter si zaslužili v resnici zaslužen odobravanje navzočega občinstva za razumevajočo in zanesljivo igro. Ekse. Visoki komisar je počastil s svojo navzočnostjo predstavo ter s tem dokazal svoje priznane zanimanje za delovanje GILL-a v prid mladine nove pokrajine.

večkrat najraje v bolniških zavarovanjih, češ, trikrat sem bil že pri vas, pa še nisem zdrav. Pri zadnjem, pred nekaj dnevi operiranem primeru, sem zdravil pacienta tri mesece. Ker se stanje pri tem trinajsletnem bolniku zlepa ni izboljšalo, sem ga radikalno operiral. Pri operaciji se je videlo, kako potrebna je bila, saj je kost pregnila tudi že do možganov in do glavne žile, tako da moremo reči, da bi ta bolniček brez operacije gotovo kmalu podlegel, medtem ko se mu sedaj že dobro godi. Naj to opozorilo zadostuje.

Povrnimo se nazaj k Vavpotiču Vsakega, tudi če tako malo pomembnega je škoda in življenje vsakega človeka je dragoceno ne samo za njega samega, temveč tudi za druge. In veliko koristi je zvezanih z vsakim življenjem. Sedaj pa pomislimo, ali ni škoda — vzemimo, da bi bil res podlegel taki bolezni ne da bi se zdravil — ali ne bi bila neopravičljiva škoda, brez potrebe izgubiti tako velikega umetnika, kot je bil pokojni Vavpotič. Škoda za narod, za svoje in za prijatelje. On pa ni bil samo umetnik, ampak tudi oseba, ki je v družbi mnogo pomenila po izrednih lastnostih. Mnenja sem, da bi mogel tak človek še desetletja živeti sebi, svojem in narodu v čast in korist. Ali ni škoda?

Zato pozivam končno še enkrat: ne omalovažujte nobenih gnojenj kjer koli, najmanj pa gnojenj iz ušes!

Dr. Pogacnik Josip,
šef primarij.

Odstranitev lepakov

Tiskovni urad Visokega komisariata sporoča: Določeno je, da se v roku do 1. februarja morajo odstraniti — in sicer to morajo izvršiti hišni lastniki — proglasi, javni pozivi ter druge tiskovine, ki se nanašajo na že pretekle dogodke, lepaki, bodisi da so pritrjeni, bodisi da so izpostavljeni po trgovinah in po drugih javnih lokalih v mestu ali po drugih pokrajinskih središčih.

Ta določba ne velja za zidni list »Nova Ljubljana«. Kar se tiče zidnih listov GILL-a, je ta določba omejena samo na mesto Ljubljana.

Če v predvidenem roku tiskovine ne bodo odstranjene, bo odstranitev izvršila javna oblast na stroške hišnih lastnikov.

Iz kulturnega življenja

Šesti simfonični koncert

Zadnji simfonični koncert, v nadaljevanju cele vrste simfoničnih koncertov, zamišljenih v tej sezoni, po številu že šest, je vodil ravnatelj Mirko Polič. Na prvem mestu smo slišali Bellinijevo uverturo k operi »Norma«. V tem delu smo spoznali skladatelja kot umetnika, ki polaga enako važnost na dobre in izvirne domisleke kot tudi na njih skrbno izdelavo. Tudi izvedba uverture je bila prav dobra: orkester jo je podal z zanosom, s čimer je ustvaril primerno razpoloženje za nadaljnje točke. Dvočakov četrta simfonija je skladba, ki zahteva sama zase podrobne študija, da pride do izraza vsa v njej nakopičena lepota. Če že ne moremo trditi, da je orkester izčrpano podal vse polankosti, ki bi pri intenzivnejšem študiju prišle do veljave, je pa vsaj odigral tako, da ni preobčutno izstopala iz celotnega sporeda. Posebno pazljivo, sodeč po izvedbi, je posvetil dirigent kot tudi orkester Poličevemu preludiju, ki je sicer mišljen kot preludij k III. dejanju Poličeve nove opere. Preludij je pisan za veliki orkester. Skladatelj, dirigent z veliko prakso, dobro pozna vse orkestralne zvočne možnosti, ki jih je tudi do dobra izrabil; v sled obilice zvočnih efektov ima preludij nekam eksotičen značaj, iz česar bi lahko sklepali, da nosi morila tudi dejanja opere enako obsežne. Tudi s čisto skladateljskega stališča je preludij v svoji vrsti dobro delo; ne pozna nobenega zastaja, ampak se brez oddiha stopnjuje. Če po njem presojamo celotno, sicer še neznano glasbo Poličeve nove opere, lahko trdimo, da bomo z njo dobili delo, ki mu bo uspeh zagotovljen. Prav dobro je orkester podal tudi Smetanovo simfonično pesnitev »Vltava« iz cikla »Moja domovina«. Dobro so bili karakterizirani posamezni odstavki tega v smislu programske glasbe zasnovanega dela. Isto bi veljalo tudi za Musorgskega simfonično pesnitev »Noč na Lisji gori«, le da je bila izvedba ponekod razrahljana. Spored, ki je obsegal po večini sama tehtna dela, je bil dokaj obširen, zato ni bilo iz umljivih razlogov mogoče posvetiti vsem skladbam enake pozornosti.

Ravnatelj Polič je s tem nastopom dokazal, da je dirigent z velikim izkustvom, ki zna zanesljivo v orkester polet, s čimer nujno zajame tudi poslušalce. Tako si je že po prvih taktih Bellinijeve uverture osvojil naklonjenost občinstva. Kljub podgurnemu sporedu napetost ni popustila ves čas izvajanja. Vse nastop je izžareval toliko življenjske sile, da tega vtisa niso mogla oslabiti niti nekatera glasbeno ali tehnično manj izdelana mesta. Priznanje, s katerim številni poslušalci niso štedili, je bilo zaslužen. M. T.

Objava o ustrelitvi

Visoki komisar Ljubljanske pokrajine ter Poveljnik XI. Armadnega Zbora, v smislu ukrepa z dne 24. aprila 1942-XX, naznanja:

Dne 24. januarja t. l. so komunistični banditi, dosedaj neugotovljeni, podlo ubili 31-letnega Antona Martinjaka.

V smislu ukrepa z dne 24. aprila lanskega leta je bila izvršena ustrelitev šestih oseb, ki so zanesljivo krive terorističnega in komunističnega delovanja.

Kakor smo že pisali, so komunisti ubili 24. januarja uradnika Kmetijske družbe Antona Martinjaka. Mislimo, da so komunisti vendarle sprevideli zločinski udejstvovanje in pogubonost posledice, ki jih to udejstvovanje prinaša neprizadetemu prebivalstvu ter da bodo s svojimi dejanji odnehali. Vsi so videli, kakšni ukrepi sledijo raznim atentatom, ki so jih izvrševali komunisti. Treba pa je pomisliti tudi, da posledice zločinov ne padajo samo na tistega, ki je direktno ali indirektno soudeležen pri umorih, ampak tudi na drugo prebivalstvo, ki trpi s tem nove omejitve. Ni to morda prvič, da se je zgodil tak zločin in da temu zločinu sledi take posledice. In ker ni to prvič, bi to moralo komuniste izmodriti, da ne bi pošiljali svojih lastnih ljudi v smrt. Če bi smeli verjeti raznim bajkam o pogumu komunistov, bi bilo logično, da bi se morili sami predstaviti oblastem in ne bi pustili streljanja lastnih tovarišev, ki so gotovo vodilnejši od njih in pomembnejši za stranko. Potem bi že mogli v neki meri govoriti o junaštvu.

Treba je pripomniti, da Oblasti brez dvoma podpirajo miren razvoj prebivalstva, a treba tudi poudariti, da bodo kaznovali, in sicer strogo kaznovali vsak zločin, in da bo ta kazen padla tudi na kolektiv, na tisti kolektiv, ki hoče ali noče podpirati zločinstvo komunizma.

Te besede veljajo tudi dobrim, da sodelujejo pri preganjanju komunizma ter pri delu za mirno življenje, ki si za njih Oblasti iskreno prizadevajo, predvsem pa, da se izogibajo vsakega stika in vsake skupnosti z morilci slovenskega naroda, z morilci nedolžnih gimnazijcev, brezobrambnih starčkov, cvetočih deklet ter slabotnih otrok. Le tako bo moglo priti do mirnega življenja.

Komunisti pa naj si ne delajo nobenih utvar glede usode svojih voditeljev, ki se že nahajajo v ječi ali ki je njih delovanje že sicer znano oblastem: ne bodo namreč ušli svoji usodi, če bi se zločini še ponovili.

Ali je vprašanje osuševanja na Barju že rešeno?

Leta 1942. so naši časopisi in med temi tudi mi pisali, da je zaključeno veliko delo, ki je bilo stoletja sen prebivalcev Ljubljane in ljubljanske okolice; namreč regulacija Ljubljane. V resnici se je ogromni našt za uresničenje lažjega odloka vode z Ljubljanskega barja skozi ljubljansko mesto proti Savi lani do kraja izvedel. Lani je bila dograjena — vsaj v surovem stanju — zalivnica pri cukrarni in bo še letošnje omogočeno trajno uravnavanje vodnega stanja na Ljubljanskem barju. Že lani pa smo večkrat poudarjali misel, da regulacijskih del na Ljubljani, zlasti pa ne na Barju, ne bo nikoli konec. Resnica je namreč taka, da bo moralo prebivalstvo Ljubljane in Barja trajno delati in stalno žrtvovati, da bo obdržalo zdrave razmere in zaželeno stanje, ki je bilo uresničeno z zadnjimi razdobji regulacijskih del na Ljubljani. Regulacija Ljubljane je imela dva namena: prvič odstraniti neljubno sliko Ljubljanične struge v mestu, drugič pa omogočiti smotno osuševanje Barja južno od Ljubljane. Drugi namen je bil glavni, prvi pa je postranski, čeprav se je zdelo Ljubljancem, da so v prejšnjih letih delavci trpeli v strugi reke bolj zaradi lepote mesta, kakor pa zaradi koristi, ki bi jo donosala 100 km² obsežna barjanska zemlja, tedaj vedno ogrožena po vodnjiki.

Z regulirano Ljubljano je bilo doseženo obsežno, Ljubljana je sicer izgubila svojo včasih pohleven, včasih pa divje grozečo reko, namesto nje pa je dobila betoniran jarek. Ljubljanci skušajo ta dolgočasni jarek nekoliko oživiti. Moje Plečnik je zgradil v sredini mesta nad tem jarkom arhitektonsko krasne tržnice in za bodočnost je zasnoval še druge zgradbe ob bregovih v beton vklepane Ljubljane.

Nad šentjakobskim mostom Ljubljane oživi tudi polet, ko se tam kopeljejo in sončijo tisoči Ljubljancem. Od spomladi do nastopa zime pa krase betonske bregove tudi slapi raznih plezal, vrb žalujk, da celo paradižnikov in fižola.

Toda Ljubljana ima svoje življenje, ko si utira svojo pot in ki prav tako pogosto nagaja delu človeških rok. Leto za letom bo nanašala v svojo strugo gomile proda in kamenja, ki ga bo treba odstranjevati. Je pa tudi še druga nevarnost: cement oziroma beton, vsaj takšna, kakor so ju uporabljali pred leti pri gradnji bregov, nista nič stalnega. Ako že danes pogledamo n. pr. od Cevljarskega mostu navzgor proti Spici, vidimo, da je beton že skoraj povsod odpovedal. Dve hudi zimi, lanska in letošnja, sta temeljito opravili svoje uničevalno delo. Voda ima pač to lastnost, da kadar zmrzne v špranjah in razpoklinah, razganja se tako trde oklope, pa naj bodo ti iz kamenja ali betona. Tako vidimo sedaj že prve posledice uničevalne sile Ljubljane, ki se ne da zlepa ukrotiti. Ljub-

Dotrpel je naš dobri mož, oče, stari oče in tast, gospod

IVAN SUŠNIK

železniški uslužbenec v pokoju

Pogreb blagopokojnega bo v soboto, dne 30. januarja 1943, ob pol treh popoldne iz kapele sv. Petra na Žalah na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Maribor, Zagreb, dne 28. januarja 1943.

Žalujoča žena Marija in otroci
ter rodbine: Tomšič, Lozej, Potočnik, Košca in dr. Žumer.

Iz vzrokov vojne nastajajo orožje miru

POT POLITICNE MOČI PETROLEJA

In danes? Cenitve zalog petroleja so težke, toda trdno stoji, da zaloge v splošnem naglo padajo. Podjetje Goodboy & Co. v New Yorku je objavilo meseca junija 1935 cenitev vseh znanih ameriških petrolejskih rezerv. Teh naj bi bilo približno 12 milijard sodov, kar naj bi zadostovalo ob takratni potrošnji za približno 13 let. Te rezerve so imele tele največje ameriške petrolejske družbe:

zaloge petroleja v milij. sodov	Poraba zalog v letu
Standard Oil of New Jersey . . .	3.600
Standard Oil of Indiana . . .	300
Standard Oil of California . . .	11.100
Socony Vacuum . . .	500
Texas Oil Co. . .	600
Gulf Oil (Mellon) . . .	800
	1955
	1956
	1964
	1946
	1951
	1951

Taxatorji družbe Cities Service Co. so cenili v letu 1939 zaloge USA na 14 milijard sodov, vseh na svetu pa na 30 milijard: to se pravi, da bo pri sedanjih uporabi imela Amerika petroleja še za 12 let, ostali svet pa še za 16 let.

Po cenitvah, ki jih je objavil American Petroleum Institute, so znašale petrolejske zaloge Združenih ameriških držav 1. januarja 1939 17,35 milijard sodov: pri uporabi, kakršna je bila leta 1938, bi zadostovala ta zaloge še za 14,5 let.

Seveda bodo medtem odkrili še nove petrolejske vrelce. Tako n. pr. so odkrili nova petrolejska polja v Illinoisu, v južnozahodnem delu Iowasa in v Kansasu v začetku leta 1939. Toda tako lahko ne bo petrolej nikjer več tekel, kakor teče v Texasu, Oklahami ali v Kaliforniji. Izboljšali vrtno tehniko; razvila se je nova veda »geološka tehnika«, ki omogočuje čim bolj izdatno črpanje petroleja. —

14 Geološka tehnika je omogočila črpanje petrolejskih vrelcev tudi tam, koder ni mogoče vrtati navpično, ampak prečno, kakor n. pr. v Wilmingtonu, kjer so petrolejska polja pod Fordovimi tovarnami, pod pristaniskimi napravami in skladišči. Kako je napredovala vrtna tehnika, nam potrjuje dejstvo, da so še leta 1915 mogli vrtati v zemljo največ 1000 metrov globoko, dočim so navrtali leta 1939 neki vrelce v globino 4573 metrov.

Sam tehnični napredek pa ne pomaga dovolj, če ne gre vzporedno z njim tudi organizacijski napredek. Amerika spet priča o tem. Ni bil strah pred Deterdingom vzrok, da je ameriška država posegla v petrolejske kupčije. Predsedniku Hardingu se je zdelo manj nevarno posredovati v inozemstvu, kakor pa napraviti red med svojimi petrolejskimi prijatelji. Sicer je Deterdingov napad prikazal resnico, toda pri tem so bili prizadeti interesi avtomobilske industrije in pa v prvi vrsti 11 milijard dolarjev, vloženih v ameriško petrolejsko industrijo. Vsa ta ogromna kapital mora prinašati obresti in petrolejske družbe so jih tudi dobivale: leta 1937 so imele 604,4 milijone čistega dobička. Če glad po delnicah je stavil močne ovire proti vsem državnim ukrepom. Ameriški zakon »law of capture«, ki je dajal vsakemu posestniku neomejeno pravico izkoriščanja zemlje in njenih zakladov, je bil v veliki meri vzrok, da država ni mogla odločilno poseči in zavarovati petroleja svoje zemlje. To je vzrok, zakaj so ameriški vrelci tako naglo usihali. Vsakdo, ki je imel petrolejska polja, jih je hotel čimprej in čim bolj izkoristiti. Ponekod je šel ta razvoj usodno naglo naprej in petrolej je usihal. Zlasti je bilo to tam, kjer je narava sama poskrbela, da je petrolej tekel iz zemlje brez posebnih tehničnih priprav. Petrolej je vedno poleg zemeljskega plina in slane vode: voda in plin nosita petrolej na površje, zato je črpanje potrebno in sta tako plin kakor slana voda za vsako petrolejsko polje predragoceni dvigalni sili. Če teče petrolej ves dan in vso noč, slana voda odteče, plin izhlapi, ostane petrolej. In za vse to ni potrebno posebnega dela in napora. Pritisk v zemlji pa poneha tako naglo, da ostane veliko petroleja neizkoriščenega in vrelce usahne veliko prej, kot je treba. Od leta 1915 so zaradi tega skušali uvesti nadzorni svet: Texas, Oklahoma, New Mexico in Kansas. Izdali so zakone, po katerih je treba tako izko-

riščati petrolejska polja, da gre čim manj v izgubo. Toda to so bile le 4 države izmed 48 in še pri teh štirih se niso držali predpisanih navodil vsi producenti. Uredba, ki jo je izdala leta 1933 zvezna vlada, ni mogla priti do veljave, ker jo je zavrnilo Vrhovno sodišče kot nasprotno »pisanim pravicam svobodnih meščanov«. Ljudje, kakršni je bil Bobby Manziell, so zmagali nad vsako načrtno previdnostjo.

Ta Manziell se je pojavil leta 1932 z 1 dolarjem in 80 centi v žepu na petrolejskih poljih vzhodnega Texasa. Prirejal je boksarske tekme med delavci v petrolejskih obratih, zaslužil pri stavi 300 dolarjev in si jih 700 izposodil od svojega tekmeca Dempseyja. Udeležil se je zdivega vrtenja, zaslužil denar in ga vtaknil v 100 drugih vrtnih luknjah. Končno si je zagotovil delež na Gladwaterfieldu in leta 1934 je prišel teči njegov Victory Well No. 1. Manziell in njegov tovariš Dempsey sta izčrpal, kar sta mogla izčrpati, ne da bi se vsaj malo menila za zakone. Zvezna vlada ju je tožila. Toda, oba boksarja sta bila oproščena.

Predsednik komisije za racionalizacijo, Thompson, katero so postavile zgoraj omenjene štiri države, je leta 1939 neizpodbitno izračunal, da so ravno v vzhodnem Texasu dosegli v letih 1933 do 1938 samo 695 milijonov sodov petroleja namesto 1400 sodov. Dokazal je, da je brez državne uredbe odteklo 75% navrtane vode, ne da bi jo mogli izkoristiti, skratka, da je bilo samo na tem polju rešenega državni 2 milijardi sodov petroleja in da so proizvajalci prihranili 300 milijonov dolarjev samo s tem, ker jim ni bilo treba postavljati potrebnih naprav.

Toda Thompson je dobro računal. Vse je ostalo pri starem. Thompsonova odkritja niso našla razumevanja. Procesi proti nekdanjemu boksarskemu prvaku je dvignil veliko prahu v ameriški javnosti, a se je končal v njegovo korist, ne pa v korist države. Amerika je bila takorekoč brez moči proti usihajočim vrelcem in proti škodljivemu izkoriščanju petrolejskih polj. Njen »law of capture« ji je ogromno škodoval samo na petroleju. Ker USA ni mogla ničesar ukreniti, je morala iskati petrolejska polja drugod, v drugih deželah. Prišla se je tekma za petrolej, za petrolejska polja in v tej tekmi je prišlo do prepogostih napetosti med USA in Anglijo.

Drobne novice

Koledar

Petek 29. januarja: Frane Saleški, škof in cerkveni učitelj; Valerij, škof; Barbova, mučenica.
Sobota, 30. januarja: Feliks IV., papež; Martina, devica in mučenica; Savina, sveta žena; Hipolit, mučenec.

Lutina sprememba: 29. januarja: zadnji kraje ob 9.13. Herschel napoveduje sneg.

Novi grobovi

† **Maksim Ropotar.** V sredo je v Ljubljani po dolgi bolezni umrl v 88. letu starosti višji finančni pristav finančne direkcije v Ljubljani g. Maksim Ropotar. Na zadnji poti ga bodo pospremili v petek 29. januarja ob 8 popoldne iz kapelice sv. Krištofa na Zalah. Sv. maša zadušnica bo darovana v soboto 30. januarja v cerkvi Marijinega Oznanjenja ob 7.30.

† **Josipina Bajc.** V Ljubljani je po dolgi bolezni umrla gospa in mati Josipina Bajc. Pokopali jo bodo v petek 29. januarja ob pol 4 popoldne iz kapelice sv. Jožefa na Zalah. Sv. maša zadušnica bo v cerkvi sv. Petra v četrtek 4. februarja ob 7.

† **Srečko Vodopivec.** Nenadoma je umrl v Ljubljani načelnik knjigovodstva Prehranjevalnega zavoda in računski inšpektor Visokega komisariata g. Srečko Vodopivec. Pokopali ga bodo v petek 29. januarja ob 4 popoldne iz kapelice sv. Antona na Zalah.

† **Ivana Avanzo.** V Ljubljani je umrla gospa in mati Ivana Avanzo. Rajna leži na svojem domu, Vodmatska cesta 27, do petka ob 11 popoldne. Pokopali jo bodo v petek ob pol 3 popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah. Sv. maša zadušnica bo v cerkvi sv. Družine v Mostah 3. februarja ob sedmih.

Naj vsem rajnim sveti večna luč! Vsem, ki žalujejo za njimi, naše iskreno sožalje!

Jzšel je Vestnik „NAŠA KNJIGA“

Št. 6 z lepo in pestro vsebino (program naše knjige, Bogoslužja, naše novosti, članki o knjigah Slovenski knjižni trg itd.).

Prosimo, da ga delujete v naši knjižnici ali v podružnici Mikšičeva cesta 5 in v Novem mestu.

Vestnik dobite brezplačno
Založba Naše knjige Ljudska knjižnica v Ljubljani — Pred školijo 5

Krompir iz Danske

Prihajajo ljudje zaradi informacij, če je krompir, ki je prišel iz Danske, sposoben za seme, čeprav je nekoliko namrznjen. To bo odvisno od tega, kako globoko je zmrižen gomolj. Če je gomolj popolnoma zmrižen, se pri odtajanju zmečka in je uporaben edino le še za krmo. Če pa je krompir samo nekoliko namrznjen, ostane pri odtajanju trd in tudi na oko zdrav, spominja pa vendar nekoliko na sladke okus. Velika verjetnost je, da niso zmrižena očesa in je razumljivo, da bo ta krompir dobro kalil. Tak krompir se pa tudi lahko preizkusi pred saditvijo na ta način, da damo krompir v male zabojčke, ki jih denemo v topel, svetel prostor in krompir začne odganjati tekom 10 dni. Krompir v vrečah, ki je prišel iz Danske, je navadno samo na eni strani vreče namrznjen, dočim je v sredini in na drugih straneh popolnoma nepokvarjen. Vendar pa namrznjen krompir namoči nenamrznjenega in zaradi tega izgleda, da je ves krompir v vreči zmrižen, ker je moker. V resnici pa je večina tega krompirja zdravega, kar se da dokazati na ta način, če krompir stresemo iz vreče, ga razgrnemo na zravnem prostoru in se na primernem kraju že tekom enega dneva posuši. Na ta način dobi krompir zdrav izgled na zunaj, iz česar se da sklepati, da je tudi njegova notranjost popolnoma zdrava in z velikim odstotkom kaljivosti. Sedaj se je temperatura že tako dvignila, da je krompir, ki je bil zmrižen, že ves odtajen. Tvrda krompir v vrečah, ki so bile namrznjene, sedaj sama odbira in samo odbran krompir stavlja v prodajo.

Iz Cerknice

Zastopstvo »Slovenec«, »Slovenskega doma« in »Domoljub« ter »Slovenec« knjižničar ima za Cerknico in njeno okolico g. Ivan Turšič iz Cerknice 217. Pri njem lahko naročite časopise, Zbirna naročila za »Slovenec« knjižničar in ima posamezne izvide na razpolago. Pooblaščen je od uprave listov, da pobira naročnine. Sme sprejemati oglase in osmrtnice. Vse morebitne priložbe lahko vložijo naročniki omenjenih listov pri njem. Vsakomur je na razpolago z informacijami.

— **Odnosi Italije do velikih Nemcev.** Soboto, 30. januarja, bo predaval gospod dr. Horst Rüdiger, lektor Nemške akademije v Bologni o tvari: »Odnosi Italije do velikih Nemcev«. — **Predavanje,** ki se vrši v okviru Nemško-akademskih izmenjalnih odnosov, bo ob 18 v srebrni dvorani hotela Union.

— **50 let Tometove Anke.** Kdo je na Viču ne pozna? In kdo bi ji prisodil, da stopa v drugo polovico stoletja. Rodila se je 29. januarja 1893 v prijazni Krki na Dolenjskem, pa jo je — hčer mnogostevilne družine — kmalu vodila trda pot življenja od domače hiše. Vse svoje življenje od rane mladosti ni poznala drugega kot delo in molitev. Zato pa danes lahko z veseljem in ponosom pogleda na uspehe svojega truda. Pri tem delu ji je zvesto pomagal njen življenjski drug Ivan, kateremu je povila štiri otroke, od katerih so trije živi. Ne trdimo preveč, če jo postavimo za vzor vse skozi pridne, poštene in delovne katoliške žene, ki je po teh načelih tudi živela, kar bi lahko potrdil marsikateri, ki je bil deležen njenih dobrot. Zato se ob njenem 50-letnem jubileju pridružujemo tudi mi čestitkam Glinčanov, Vičanov

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Razstava slikarja A. Cernigoia. Kakor smo že kratko poročali, imamo v teh dneh v našem mestu pomembno redkosti: razstavo lepo zbirke slik mojstra A. Cernigoia iz Triesteja. Razstava bo odprta do 31. januarja. Ne da bi se spuščali v strokovno oceno razstavljenih del in Cernigoiove umetniške vrednosti, lahko mirno trdimo, da se je nadarjenemu in razgibanemu slikarju razstava posrečila, da je dosegla uspeh. Če sodimo po številnem obisku in po živem zanimanju, ki ga je zbudila v javnosti, potem moramo reči, da je moralen uspeh popoln. Italijanski dnevniki »Piccolo«, »Gazzettino«, »Popolo del Friuli« so o razstavi ponovno poročali, priobčili daljše in laskave ocene ter prinesli lepo vrsto razstavljenih del v več ali manj posrečenih reprodukcijah. Ocenjevalci Cernigoiove umetnosti so edini v tem, da umetnik z veliko spretnostjo obvlada čopič, da je mojster v vseh panogah: v olju, v freskah, v akvarelih, monotipizah, litografijah, grafikah in dekoracijah. Na vseh poljih je doma in ustvarja zrela dela, polna pestrosti in barv in formi. Vsa razstava priča, da se je Cernigoio veliko šolal, da suvereno obvlada vso slikarsko tehniko in da je zaslužen priznanje, ki ga uživa njegov umetniški sloves. Pozdravljamo tovrstne moderne razstave in odobravamo Cernigoiovo stremljenje, ki skuša pred širokim občinstvom utreti pot poznanju in razumevanju lepe umetnosti. Ko mu čestitamo k veseli zmagi, ki si jo je priboril v našem mestu, mu iskreno želimo, da bi ne izostal tudi neobhodno potreben materialni uspeh.

Z Gorenjskega

Gorenjska za zimsko pomoč. V soboto in nedeljo so po vsej Nemčiji zopet zbirali prostovoljne prispevke za zimsko pomoč. Koroška je dala 1.204.000 mark, v kamniškem okrožju so nabrali 76.000, v radovljiškem 37.000, v Kranjskem pa 32.335,57 mark. V Kamniku samem, kjer je predaval vodja krajevske skupine Haderlapp o Sovjetski Rusiji, so zbrali za zimsko pomoč 22.836 mark.

Mlekarna na Bledu. Bled je že dolgo pogrešal moderno mlekarno. Doslej je imel samo zbiralnice mleka. Ta je bila zkratkrat preurejena tako, da odgovarja glavnim zahtevam mlekarn. V kratkem pa začne graditi novo poslopje, v katerem bo imela svoje prostore moderna mlekarna.

V Radovljici se je v zadnjem četrtletju lanskega leta rodilo 9 otrok, in sicer 5 fantov in 4 dekleta. Umrle so v tem razdobju samo tri osebe. V Radovljici je bilo od nemške zasedbe do letošnjega leta sklenjenih vsega skupaj 331 porok.

S Spodnjega Štajerskega

Zadnja cestna zbirka je vrgla nad 1 milijon mark. 23. in 24. januarja je bila v vsej Štajerski cestna nabirka za vojno zimsko pomoč. Pri teh nabirkah so na vsem Spodnjem Štajerskem po do sedanjih ugotovitvah nabrali nad 1.200.000 mark.

Koncerti za zimsko pomoč v Ljutomeru. Pred nedavnim prirejeni koncerti za zimsko pomoč v Ljutomeru je vrgel vsega skupaj 12.000 mark čistega dobička.

Skrb za delo v obratih. 24. januarja je delovni politični urad okrožnega vodstva za mariborsko okolico zbral svoje sodelavce iz vseh obratov in krajevnih skupin. Na tem velikem zborovanju je predaval najprej g. Sajšek o delovnem času in me-

in Brdničanov z željo, da bi ji Bog dal v zdravju, miru in zadovoljstvu dočakati še mnogo let!

— **Mraz je za las odjenjal.** Suho vreme traja dalje, Herschel sieer napoveduje za prihodnje dni sneg in spremembo vremena, toda barometer je še vedno visoko nad normalo. V sredo je bilo že dan delno oblačno, delno jasno. Dnevni temperaturni maksimum je dosegel točno ledišče. V četrtek jutraj je bila najnižja jutranja temperatura nekoliko manjša od srede, bilo je —8,2. Barometer je v četrtek dosegel stanje 771,7 mm. V četrtek jutraj je valovila nizka megla na Barju in v mestu.

— **Spoštujmo svoje velike moze,** jih spoznavajmo in skušajmo posnemati. Eden izmed takih znamenitih Slovencev je Jernej Mozgan, čigar življenjepisa je pred kratkim izdala Družba sv. Mohorja. Knjigo dobite v vsaki knjižnici.

— **Uprava kina Matice obvešča cenjeno občinstvo.** da hosta do nadaljnjega dva dneva sporeda. Ob 14.30 je na sporedu film »Sportno-detektivske vsebine« »Skrivnostna žena«. Ob 18.30 in 18.30 se predvaja »Rumeni peklec« z Giachettijem, Martijo Tasnady in Pal Javorjem.

Iz Novega mesta

Upravičene mizarske mojstre. Hlano novomeškega poverjeništa obrtnega odseka, pozivamo, da čimprej dvignejo prisvoji obrtni ustanovi bone za nakup mizarskega kleja. Enako pozivamo tudi soboslikarje, da se glede nabave kleja za mešanje barv javijo pri svoji obrtni organizaciji.

Lutkovno gledališče v Ptujju je bilo pred nedavnim ustanovljeno. Mladina okrožja Ptuj je ustanovila lutkovno gledališče, ki je v sredi januarja že nastopilo s prvo predstavo pred 300 otroki v Ptujju. Skupina bo po načrtu gostovala po vseh krajevnih skupinah okrožja in po vseh šolah okrožja.

di, nato je vodja okrožnega urada Kern predaval o nalogah sodelavcev v obratih, končno je bilo poučno predavanje o spodnještajski zgodovini.

Rudarska ambulanta v Zagrebu. V Zagrebu so pred dnevi odprli rudarsko ambulanto, ki trenutno razpolaga z 13 posteljami. Ambulanta ima tudi vse ostale prostore, ki jih mora imeti moderno urejena ambulanta. Ambulanta je odprla Glavna bratovska skladišnica.

Iz Hrvaške

Najnovejši hrvaški roman. Znani hrvaški književnik in romanopisec Zlatko Milković je te dni izdal svoj najnovejši roman pod naslovom: Tragedija Joakima Puderca. Delo, ki je peti roman omenjenega pisatelja, je izdala Zagrebška knjižnica lepe knjige.

Razstava hrvaške moderne umetnosti v Nemčiji. Profesor Vladimir Kirin je pred dnevi odpotoval v Berlin, kjer bo pripravil veliko razstavo sodobne hrvaške umetnosti. Na razstavi v Nemčiji bodo zastopani vsi važnejši hrvaški slikarji, kiparji, ki so s svojimi umetninami sodelovali že na razstavi v Veneziji in nato v Zagrebu. Tudi tje hrvaški razstavi bodo dale poseben poudarek Meštrovicjeve umetnine.

Gojencev hrvaške vojaške akademije na obisku v Soliju. Osem gojencev hrvaške vojaške akademije je odpotovalo v Solijo, kjer bodo na tamonjski bolgarski carski vojni akademiji nadaljevali svoje študije.

Zgodovina filozofije. Založba »Knjižnica života« v Zagrebu je izdala prvo knjigo »Zgodovine filozofije«, katero je episal profesor modrolovnega zavoda Jezusove Družbe v Zagrebu Franjo Šanc.

Skrb za vojne invalide. Uradni list NDH je objavil zakonsko odredbo, po kateri imajo vsi vojni invalidi v NDH pravico do brezplačnega zdravljenja in zdravniške nege ne oziroma na njihovo gmotno stanje.

Priznanje dr. Andriću. Hrvaško-slovaško društvo v Zagrebu je te dni izdalo slovnico slovaškega jezika, katero je episal dober poznavalec slovaškega jezika in slovaških kulturnih razmer dr. Josip Andrić. Dr. Andrić je sedaj prejel pismo od Slovaškega jezikoslovnega društva, s katerim mu predsedstvo tega društva sporoča, da ga je zaradi zaslug za poglobitev kulturnega sodelovanja med Hrvatji in Slovaki imenovalo za častnega člana omenjenega društva.

Rudarska ambulanta v Zagrebu. V Zagrebu so pred dnevi odprli rudarsko ambulanto, ki trenutno razpolaga z 13 posteljami. Ambulanta ima tudi vse ostale prostore, ki jih mora imeti moderno urejena ambulanta. Ambulanta je odprla Glavna bratovska skladišnica.

È repentinamente passato a vita migliore

Vodopivec Srečko

Capo della Divisione Contabilità dell'Ente per l'Alimentazione ed ispettore di ragioneria dell'Alto Commissariato

Del caro defunto conserveremo un vivo ricordo.

Lubiana, addì 27 Gennaio 1943-XXI.

Ente per l'Alimentazione della Provincia di Lubiana

Nenadoma je umrl gospod

Vodopivec Srečko

načelnik knjigovodstva Prehranjevalnega zavoda in računski inšpektor Visokega komisariata

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

V Ljubljani, dne 27. januarja 1943.

Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino

KINO MATICA

Dnevno dvojni spored!

Ob 16.30 in 18.30 film iz življenja zdravnikov med domačini Tahiti-kega otola. — Ljubljanska drama v divji džungli! — Izbrani igralci: Giachetti, Pal Javor, O. Toso, Maria v. Tasnady

RUMENI PEKEL

Ob 14.30 napeta detektiv. zgodba z lepo Annelise Ublig Smučenje, jzz!

SKRIVNOSTNA ŽENA

Drobna ljubljanska kronika

Naznanite soho! Mestno županstvo še vedno nujno potrebuje v sredini mesta več lepo opremljenih sob za nastanitev oficirjev in uradnikov. Za nekega višjega oficirja je pa nujno potrebna opremljena spalnica in sprejemna s souporabo kopalnice in po možnosti tudi kuhinje. Prijave sprejema mestno glavno vložilce na Mestnem trgu št. 27/III, soba št. 18.

Dva praznika na Rakovniku. 29. januarja, na god sv. Frančiška Saleškega, ki je glavni patron Salezijske družbe, bo v cerkvi na Rakovniku celodnevno čedenje, ki se bo zaključilo zvečer s pridigo in blagoslovom ob pol šestih. — V nedeljo, 30. januarja bo god sv. Janeza Boske, velikega prijatelja mladine in ustanovitelja Salezijske družbe. Pri slovesni maši ob 10 bo zbor zavodskih gojencev pel A. Lottijevo latinsko trizlasno maso. Popoldne ob pol 4 govor in slovesne večerice. Nato poslušajte svetnika v zavodski dvorani. Prijatelji valjani!

Na živilskem trgu. Mraz, ki je zadnje dni prisiljal, je povzročil, da je na živilskem trgu nastopilo nekega zatila. Bilamo se tudi zadnjih dnevov v mesecu, ko navadno ni naval gospodinjstev večji, ker to pač ne dovoljuje kuhinjski mesečni proračun. Tudi razni prodajalci in branjavke so izostali zaradi mraza, ker vedo, da ni posebnega prometa in je praktično, da blago branijo v toplih skladiščih, kakor da bi ga vozili na trg in ga izpostavljali mrazu. Zadnje dneve, ko je bila snežna odeja še visoka, je bilo velika težava z motovilcem. Na trgu ga ni bilo. Sedaj, ko je jug močno stisnil sneg, pa je že lažje nabirati motovilec po gredicah, ko ni snežna odeja tako debela. Zato je motovilec že prišel na trg in ga nekaj napredaj. Tudi ohrovt se sedaj lažje dobi. V sredo je bilo na trgu veliko ohrovtov, ki so ga gospodinjke rade kupovale, poleg evantne gre ohrovt najbolje v kup. Velike so zaloge uvoženega korenja, pa tudi mnogo je na trgu domače zelene in koleraba. Najbolje pa gre v promet kislo zelje in za tem kisla repa. Semenarstvo so sedaj preselili na prostor ob semenišču na Vodnikovem trgu, ko so bile poprej ob stolnici. Za semena je začela vladati veliko zanimanje. Po njem je od dne do dne večje povpraševanje, kajti še nekaj mesecev ali tednov, ko nastopi prvi čas, da se bo treba pripravljati za prva pomladanska poljska dela in je treba, sedaj že vse poskrbeti, da bodo greda in njive primerno obdelane in da bo mogoče kaj na nje vsejati, kar bo prineslo primerne in dobre sadove.

Višji tečajni izpiti bodo na drž. klasični gimnaziji od srede, 3. februarja dalje po razporedi, ki bo objavljen od petka, 29. t. dalje v večji množici uršulnske gimnazije v Subičevi ulici. — Ravnanstvo.

V nedeljo bodo igrali v Drami »Oče naš...« Začetek bo ob 14. Čene so znanje! Ne zamudite prelepe prilike! Vstopnice dobiti v predprodaji.

Strelenikni tečaj, ene dve in trimesečni (dnevni in večerni) tečaj dne 4. februarja. Najuspešnejši desetbrana učna metoda. Specialna strojepisna šola največja moderna strojepisnica, raznovrstni stroji, — Učnica zmerna. Informacije in prijave dnevo. Novi prospekti na razpolago: Trgovsko učilnice »Christoforo učni zavod, Ljubljana, Dobljanska 13.

VII. simfonistični koncert, ki ga bo dirigiral privrženec Drago Mario Sijance, bo po vsejini privrženec nekaj del, ki so imela do sedaj pri koncertni izvedbi zelo velik uspeh. Predvsem se bo izvajala izredno lepa in melodiozna Schubertova Simfonia v h-molu, ki je znana pod imenom »Nedovršena simfonia«. Solist violončel Albert Dornel bo z igrali I. stavek Čajkovskega koncerta za violino in orkester. To delo je Dornel v celoti izvajal na I. simfonističnem koncertu v letošnji sezoni in imel z njim izredno velik uspeh. Med Rossinijevimi uverturami je prav gotovo najlepša in najzanimivejša ona, ki jo je napisal kot uvod k operi Viljem Tell. Iz domače literature na bomo slišali Adamov Scherer. Simfonistični koncert bo v ponedeljek, dne 1. februarja ob pol 7 v unisonski dvorani. Hkrati javljamo, da bo VIII. simfonistični koncert v ponedeljek, 13. februarja, s popolnoma novim sporedom pod vodstvom Draga Maria Sijance. Predprodaja vstopnic v knjižnici Glasbene Matice.

»Vihar v kozarec.« Razkor med zarosenim, spor med najboljšimi prijatelji, dva se najdeta na sodniji in se imata rada... branjovka in njen psiček... vse to se plete v nad vse zabavni in prijetni komediji, katero bo uprizoril Rokodelski oder v nedeljo. Vstopnice v predprodaji od 10 do 12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petarčkova 12/I desno.

Opera. Petek, 29. jan. zaprto. — Sobota, 30. jan. ob 17: »Zemlja smehljajala, Onereta, Premiera Red premierski. — Nedelja, 31. jan. ob 18: »Thais«, Izven. Čene od 21 lir navzdol — Ponedeljek, 1. febr.: zaprto.

DRAMA: Petek, 29. jan. ob 15: »Hamlet«, Izven. Čene od 15 lir navzdol — Sobota, 30. januarja ob 17.30: »Zaljubljeni ženat, Red H. — Nedelja, 31. jan. ob 14: »Oke naša Izven. Čene od 15 lir navzdol. Ob 17.30: »Pica v Trnovcu«, Izven. Čene od 15 lir navzdol. — Ponedeljek, 1. febr.: zaprto.

W. Shakespeare: »Hamlet.« Tragedija v petih dejanjih. Glavne vloge: kralj Klavdi — Lavar, Hamlet — Jan, Poloni — Cesar, Horatio — Nakret, Rozenkranc — Drenovec, Gildenstern — Verdonik, 1. izralce — VI. Skrinšek, 1. izralca — Ukmar-Boltarjeva, dva grobarja — Lipah in Plut, Fortinbras — Grezarin, Gertruda — Danilova, Ofelija — V. Juvanov, duh Hamletovega očeta — VI. Skrinšek, Režiser: dr. B. Kreft, scenografi: inž. E. Franz, scenška glasba B. Zebre, dirigenti: prof. F. Sturm.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Nedelja, 31. januarja ob 5 pop.: »Vihar v kozarec, Operazjamo na predprodajo vstopnic, ki bo v ne-

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik Marjin trg 5, mr. Deu-Klanjšček, Gasparčeva c. 4 in mr. Bohino ded., Cesta 29 okt. 31.

V vsako hišo »Slovenec«!

A. Fogazzaro:

95

Palača ob jezeru

Opisala sta mu Marinino stanje in ga prosila, naj markizo prepriča, da se odpove slavnostnemu kosilu. Zdravnik jo obljubil, da se bo kmalu vrnil.

Preteklo pa je precej časa, preden se je zopet prikazal v knjižnici. Njegov obraz je bil temen in ni obetal nič dobrega.

»Torej?« ga je vprašal Vezza.

Zdravnik je pogledal Silla in ni takoj odgovoril.

»Lahko govorite popolnoma prosto,« je pripomnil Vezza.

»Prav. Govorim kot zdravnik, brez kakih osebnih ozirov. Moje mnenje je, da je markizino stanje zelo slabo in le od vas je odvisno, če ne postane še slabše.«

»Čudno,« je pripomnil Vezza. »Danes zjutraj je bila popolnoma mirna.«

»Saj je tudi zdaj popolnoma mirna. V prvem trenutku sem si kar oddahnil in se že razveselil. Nekaj trenutkov pozneje mi njen mir ni bil več všeč. Po nočnem napadu bi morala biti danes popolnoma izžrpana. Dejansko pa tega ni opaziti; samo nenavadno blede je in njene oči so črno obrobene. Ta mir nikakor ni naraven, ampak ga je dosegla le s silo volje. Govoril sem z njo o kosilu. Dejal sem ji, da zaradi svojega zdravja potrebuje mir in da bi morala ves dan ostati v svoji sobi.«

Zdravnik je zakrkljal z rokami, kakor da bi besede več ne zadostovale, da bi z njimi izrazil misel.

»Priznam, da takega pogleda še nikdar nisem videl. V hipu je zrasla kar za celo ped in me napadla z vso silovitostjo. Prav za prav je napadla vas, gospod Vezza, ker je v bistrovidnosti, ki je pogostokrat lastna blaznežem, spoznala, da sem govoril z vami. Trudil sem se, da bi jo pomiril, a zaman. Končno sem ji moral obljubiti, da bo vse storjeno po njenih željah in da bom tudi jaz ostal pri kosilu. Ne bilo bi pametno, če bi nasprotovali željam bolnice, ki je prestala tako hudo krizo in ki je v nevarnosti, da bo dobila še hujši napad.«

»Torej?« je dejal Vezza.

»Mislim, da je najboljša, da ugodimo njeni želji, čeprav priznam, da me to prav nič ne veseli.«

»A če bi se midva umaknila...«

»Ponavljam vam, da se mi to ne zdi pametno.«

Vezza je z očmi vprašal Silla za mnenje.

»Kar se mene tiče,« je dejal ta, »na noben način ne bom prisostvoval temu kosilu. Lahko ji sporočite, da se ne počutim dobro ali pa da imam preveč dela s pismi. Še boljše: odpotujem pred kosilom. Ker je markiza srečno prestala nočno krizo, ali ni boljše, da se odstrani vzrok razburjenja in tako prepreči nov napad?«

Zdravnik ga je nekaj časa gledal, ne da bi odgovoril. Nato je dejal:

»Vedite, da tudi če je vzrok napada uničen, ne smemo vzemirjati bolnico. Sicer pa nikakor ne moremo trditi, da se je popolnoma pomirila in da se je popolnoma oprostila blodenj, ki so jo privedle tako daleč.«

»Mislim, da se je oprostila; saj tudi sama to trdi.«

»Oprostite, jaz pa močno dvomim o tem.«

Oba sta ga vprašujoče pogledala.

Stal sem že pri vratih in hotel oditi, ko me je zopet poklicala. »Hočete videti globoke rane?« mi je dejala. »Poglejte!« Zavihala si je rokav in mi pokazala tri rdeče pike. »Je mogoče umreti zaradi tega?« Začuden sem jo pogledal. »Ali mielite, da more to oditi duša? Meni se zdi, da je to mogoče. Neka skrivnost in neka misel sta že odšli po tej poti.« To je zadosten dokaz, da je markiza vse prej kot ozdravela. Treba je temeljito poskrbeti zanjo. Na vsak način mora čimprej oditi.«

»Za to bomo že poskrbeli,« je odvrnil Vezza.

»Greste zdaj k Ivanki?«

»Da.«

Ob petih se zopet vidimo?«

»Da, ob petih.«

»Zelo sem vesel, da boste tudi vi tu.«

»Jaz pa odpotujem ob petih,« je pristavil Silla.

Videti je bilo, da Vezza s tem ni zadovoljen.

»Kdaj odide nočjo zadnji vlak v Milan?«

»Ob pol desetih.«

»Torej lahko ostanete tu vsaj do šestih in boste lahko videli, kako bo šlo z gostijo.«

Zdravnik je odšel. Ostala dva sta zopet sedla k mizi in nadaljevala s prekinjenim delom.

Veter je še vedno tulil okrog oglov in valovi jezera so divje pljuskali okrog hiše. Zdelo se je, kakor da poželjivo in nestrpno čakajo smrti katerega tistih, ki so prebivali v Palači.

Čez nekaj časa je prišla v ložo Fani, za njo pa vrtnar, njegov sin Riko in eden izmed služab-

nikov. Nekaj časa so se pogovarjali, kakor da bi se posvetovali, nato so odšli in se vrnili z veliko temno preprogo, ki so jo razprostrli po tleh. Kmalu nato sta dva služabnika prinesla na nosilih veliko množico cvetlic in lončih. Prinesli so tri majhne mizice in nekaj krasnih naslanjačev.

Prišla je tudi Marina, tesno zavita v bel šal, in dajala navodila, kako naj razvrstijo cvetlice in opremo. V tem je veter pojenjal in jezero se je umirilo. Ko je bilo skoraj vse urejeno, je Marina namignila Riku, naj gre z njo in se umaknita iz lože.

»Gospodi in norec je pokoren tudi veter,« je zamrmrala Fani, ki je bila prepričana, da bo veter v trenutku raznesel vse, kar so pripravili.

Ob pol petih sta prišla iz knjižnice Vezza in Silla. Vstopila sta v ložo skoraj istočasno z zdravnikom. Vsi trije so presenečeni obstali in opazovali prostor, ki je bil urejen s toliko eleganco.

»Vse je uredila sama,« je dejal Vezza, ki je bil bolj zbegan kakor pa presenečen.

»Vrnem se v knjižnico,« je dejal Silla. »Ko napišem vse naslove, odidem po stranskih stopnicah.«

»Nikar ne odidite, lepo vas prosim,« je vzkliknil Vezza. »Če na noben način nečete jesti z nami, ostanite vsaj v bližini. Priznam, da me vsa zadeva silno skrbi. Morda pa le ni bilo prav, da smo jo zadovoljili. Gospod Silla, prosim vas, ostanite vsaj v bližnjem salonu. Naredite mi to uslugo.«

»Prav,« je dejal Silla. »Grem torej v knjižnico po papir in bom nadaljeval svoje delo v salonu. A vedite, da bom takoj po kosilu odšel.«

SPORT

Finski drvarji so tekmovali

Iz Finske poročajo, da so priredili tudi letos zanimive tekme drvarjev. Tekmovali so s sekirami v rokah in šlo je enostavno za to, kdo bo nacepil več drv. Udeležba tekmovalcev je bila zelo velika in tudi časopisi so prinašali o uspehih veselih drvarjev obširna poročila. Javne tekme v cepljenju drv so na Finskem zelo popularne. Med podjetnimi močmi in fanti, ki si prizadevajo, da bi si zaslužili tako imenovano »Mottie odlikovanje«, je bil tudi nek 99 letni kmet, ki si je prizadeval, da bi se uveljavil vsaj med stari.

Samo v Helsinkih se je udeležilo veselega drvarjenja 20.867 tekmovalcev obojega spola. Nacekali so skoraj 25.000 mottijev lesa (motti odgovarja približno našemu kubičnemu metru). Najpridnejše drvarje so odlikovali z zlatimi kolajnami. Med gledalci je bilo videti tudi visoke predstavnikove oblasti in tudi diplomatov ni manjkalo. Poročila vedo povedati o nekaterih odličnikih, ki jih je prireditev tako navdušila, da so tudi sami prišli za sekiro in poskušali srečo. Po približni cenitvi so nacepili pri teh svojevrstnih tekmah 850.000 kubičnih metrov drv.

Šport v kratkem

Na smuških tekmah v okolici Trienta se je zbralo nekaj najboljših italijanskih tekmovalcev, ki so tekmovali v teku na 18 km. Presenetil je skoraj nepoznani Vitalini, ki je premagal oba Compagnonija. Vitalini je zmagal v 1 uri 21 min.

Velikovoško športno okrožje je priredilo v nedeljo v Guštanju prve večje smuške tekme, na katerih se je zbralo 150 narašajnikov. V Kotljah so tekmovali v smuku in je dosegel prvo mesto med starejšimi Eckerhard, med mlajšimi pa Dretnik. Popoldne so tekmovali še v smuškem teku na 5 km, katerega se je udeležilo 26 tekmovalcev. Najhitrejši med njimi je bil J. Verdinek iz Guštanj in je zmagal s časom 44 min. 3 sek.

Na Sljemenu pri Zagrebu je priredila hrvatska smuška zveza državno prvenstvo v klasični kombinaciji (tek na 18 km in skoki). V teku je zmagal Janko Šafar in s tem zagotovil tudi prvenstvo v klasični kombinaciji, čeprav je bil v skokih šele 12. Drugi v teku je bil znani Zingerlin, tretji pa Vukmanič. O Merklju čitamo, da se je odlikoval na skakalnici, kjer je dosegel znamki 27 in 28 m ter si zagotovil prvo mesto v skokih.

Ni mala stvar, če berete o športni tekmi, na kateri ni bilo 7835 gledalcev — temveč tekmovalcev. Kje se je to zgodilo? Nikjer drugje, kakor na Nizozemskem, v domovini drsalnega športa. Nedavno so priredili tekme v hitrem drsanju na 60 km, katerih se je udeležilo skoraj 8000 drsal-

cev. S tem v zvezi nas zanima, kako bo letos s tradicionalnim tekom na drsalkah skozi 11 mest, na 200 km dolgi progi. Lansko leto je tekmovalo 600 oseb in 90 odstotkov jih je prispelo na cilj. Omembe vredni je tudi čas lanskega zmagovalca. 200 km je premagal na jeklenih drsalkah v 8 urah 44 min.

General Homquist, vrhovni poveljnik švedske vojske je bil prvi, ki si je pridobil letos zlato odlikovanje dobrega smučarja. Pred dvema letoma je uspešno tekmoval za bronasto odlikovanje, lansko leto za srebrno, nedavno pa se je udeležil smuškega teka na 10 km. Progo je presmučal v 1 uri 13 min. 40 sek. in s tem izpolnil predpisane pogoje za zlato odlikovanje. V svojem »smuškem generalatu« imajo Švedi vnetega pospeševalca smuškega športa v vojski.

U najem

Majhno hišo

z zelenjavnim vrtom od-
dam v najem. Šmartno
ob Savi 59.

Razno

Srebrne predmete in

kovanec zamenjam za de-
nar. Vprašati, brivnica:
Kopitarjeva ulica.

Prodamo

Prodaj:

dobro kompletno spalnico
in koncert-citre ter dam-
sko kitaro in drsalke št.
59. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 569.

Podgane

miši in voluharje uniči
zanesljivo »MIKROTAN«.
Ing. Prezelj, Wolfova 3.

Pomaranče in suhe gobe

prodaja Gospodarska
zveza, Ljubljana, Blei-
weisova cesta 29. 1

Oglašujte v edino
uspešnem dnevni-
ku »Slovencu«!

Kupimo

Seno in slamo

kupuje Gospodarska zve-
za v Ljubljani, Bleiwei-
sova cesta 29. k

Za matje kože

plačamo dobro ceno, ku-
pujemo tudi kože doma-
cih zajcev, samo velike,
zimske. ROT, krznarstvo,
Mestni trg 5. (k

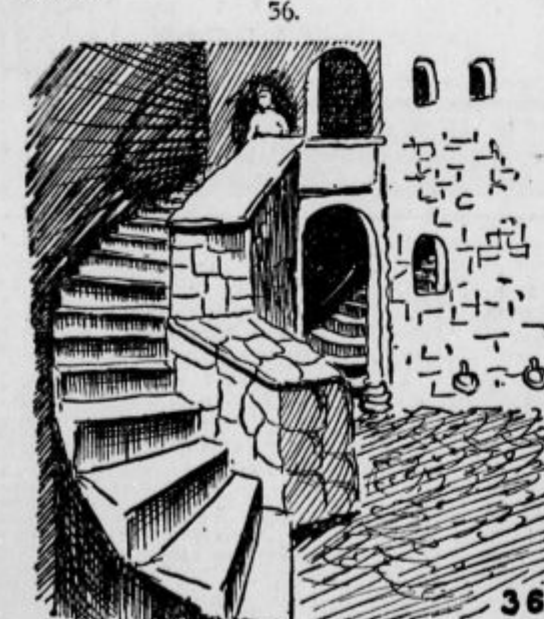
Posestva

Parcele

v bližini cestne železnice
od 23.000 do 100.000 lit
prodaja PRISTAVEC Fr.
realiteta pisarna, Ljub-
ljana, Cesta Artilja Rea
št. 3 (poleg Stupice). (p

Utrujen sem dospel do močnih železnih vrat. Bila so zelo visoka in obita z žebli. Čudno se mi je zdelo, da so bila samo priprta. Če ni to past! Po tolikih preizkušnjah in trpljenju sem postal previden.

Polahko sem težka vrata odrinil. Napeti sem moral vse moči. Ko sem zlezal skozi, sem obstal v mogočni veži. Po prstih sem jo tiho prekoračil, vedno pripravljen, da skočim nazaj. Prišel sem do polžastih stopnic. Previdno sem se spustil po njih v hodnik, ki sem ga zagledal.

Za svojim možem je odšla v večnost po dolgi mučni bolezni, previdena z zakramenti sv. vere, naša skrbna mama, stara mama, sestra in tašča, gospa

Baica Josipina

Pogreb blage pokojnice bo v petek, dne 29. januarja 1943, ob pol 4 popoldne z Žal, iz kapelice sv. Jožefa na pokopališče k Sv. Križu. Sveta maša zadušnica bo brana v župni cerkvi sv. Petra v četrtek, dne 4. februarja 1943, ob 7 zjutraj.

Prosimo tihega sožalja!

Ljubljana, 27. jan. 1943. Zalujoči družini Baje in Kvas

Po dolgotrajnem trpljenju nas je za vedno zapustil v 38. letu starosti, previden s svetimi zakramenti, naš ljubljani, dobri mož, brat in zet, gospod

Maksim Ropotar

višji finančni pristav finančne direkcije v Ljubljani

Na zadnji poti ga bomo pospremili v petek, dne 29. januarja 1943, ob 3 popoldne iz kapelice sv. Krištofa na Zalah. — Sveta maša zadušnica bo darovana v soboto, dne 30. januarja 1943, v cerkvi Marijinega Oznanjenja ob pol 8.

Ljubljana, 28. januarja 1943.

Zaluojača žena PAVICA roj. REBERSKY in ostalo sorodstvo

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni Bog poklical k Sebi, prevideno s svetimi zakramenti, našo nad vse dobro in ljubo soprogo, mamo, taščo, staro mamo, svakinjo in teto, gospo

Ivano Avanzo

Blagopokojna leži na svojem domu, Vodmatska ulica 27, do 11. ure dneva pogreba. — Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, 27. januarja, ob 1/2 popoldne z Žal, iz kapelice sv. Andreja k Sv. Križu. Maša zadušnica bo darovana v farni cerkvi sv. Družine v Mostah, v sredo, dne 3. februarja 1943, ob sedmih zjutraj.

Blagopokojno priporočamo v molitev in blag spomin!

Ljubljana, 28. januarja 1943.

Zaluojači: Alojzij, soprog; Lojze in ing. Stane, sinova; Sonja, sinaha; Bernardka, vnukinja — in ostalo sorodstvo.

Umrli nam je v 73. letu starosti naš dobri oče in stari oče, gospod

Nečemar Mihael

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 29. januarja 1943, ob pol petih popoldne z Žal, iz kapele sv. Nikolaja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. januarja 1943.

Družine:

Nečemar - dr. Vidmar.